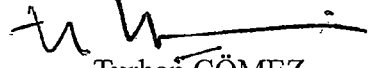




TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince Dışişleri Bakanı Sayın Hakan Fidan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 24/06/2026


Turhan ÇÖMEZ
İYİ Parti Grup Başkanvekili
Balıkesir Milletvekili

Türkiye ile Suudi Arabistan arasında imzalanan enerji iş birliği anlaşmasının yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda diplomatik, hukuki ve stratejik boyutları da bulunmaktadır.

Özellikle yatırımcıya tanınan uluslararası tahkim hakları, uzun süreli alım garantileri ve kapsamlı ayrıcalıklar nedeniyle anlaşmanın devletlerarası ilişkiler bakımından hangi gerekçelerle şekillendirildiğinin açıklanması gerekmektedir.

Anlaşmanın hazırlanma süreci, benzer uluslararası örneklerle karşılaştırılması ve Türkiye'nin egemenlik haklarına etkileri kamuoyunda tartışma konusu olmuştur.

Bu bağlamda aşağıdaki sorularımın cevaplandırılması önem arz etmektedir.

SORULAR

1. Anlaşmanın müzakere süreci ne kadar sürmüştür?
1. Müzakerelere hangi kamu kurumları katılmıştır?
2. Anlaşma taslağı hazırlanırken Türkiye'deki meslek kuruluşları, enerji sektörü temsilcileri veya akademik çevrelerin görüşleri alınmış mıdır?
3. Benzer hükümler içeren başka devletlerarası enerji anlaşmaları bulunmakta mıdır? Varsa hangi ülkelerle imzalanmıştır?
4. Anlaşmada uluslararası tahkim mekanizmasının tercih edilmesinin gerekçesi nedir?
5. Türk mahkemelerinin yetkisinin sınırlandırılmasına neden ihtiyaç duyulmuştur?
6. Tahkim merkezi olarak hangi kurum veya kurallar öngörülmektedir?



7. Tahkim kararlarının Türkiye açısından doğurabileceği mali riskler hesaplanmış mıdır?
8. Anlaşma kapsamında yatırımcı şirketlere tanınan imtiyazlar, Türkiye'nin diğer ülkelerle imzaladığı yatırım koruma anlaşmalarındaki standartların üzerinde midir?
9. Bu anlaşmanın karşılığında Suudi Arabistan tarafından Türkiye'ye yönelik başka yatırım, kredi veya finansman taahhütleri verilmiş midir?
10. Anlaşmanın imzalanması sırasında enerji yatırımlarının dışında ekonomik iş birliği başlıkları da görüşülmüş müdür?
11. Türkiye ile Suudi Arabistan arasında devam eden swap, yatırım fonu veya finansman görüşmeleri bulunmakta mıdır?
12. Bu anlaşmanın Türkiye-Suudi Arabistan ilişkilerinde stratejik ortaklık niteliği taşıdığı değerlendirilmekte midir?
13. Anlaşmanın hazırlanması sırasında egemenlik hakları ve ulusal güvenlik açısından herhangi bir risk değerlendirmesi yapılmış mıdır?
14. Anlaşma kapsamında yatırımcı şirketlerin ortaklık yapısının ileride değişmesi halinde yeni ortakların da aynı haklardan yararlanması mümkün olacak mıdır?
15. Hükümet, kamuoyunda "kapitülasyon benzeri imtiyazlar" verildiği yönündeki eleştirilere nasıl cevap vermektedir?
16. Anlaşmanın Türkiye'nin uzun vadeli enerji ve dış politika stratejisine sağlayacağı somut kazanımlar nelerdir?
17. Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan hukuki ve diplomatik etki analizleri TBMM ile paylaşılacak mıdır?